

# EXPRES



Nr 55 (1919)

ROK VI.

## ILUSTROWANY

NIEDZIELA

# Każdy Polak poprze historyczny Apel Światowej Rady Pokoju

## Manifest do narodu uchwalony przez plenum PKOP

WARSZAWA — Dnia 31. III. obradowało w Stolicy, w sali Rady Państwa, rozszerzone plenum Polskiego Komitetu Obronców Pokoju. W obradach uczestniczyli przedstawiciele polskiego społeczeństwa — wybitni naukowcy, literaci i publicyści, artyści, księża i działacze katoliccy, przodownicy pracy i racjonalizatorzy, przodujący chłopci i robotnicy rolni i inni.

Obecni, po wysłuchaniu referatu wiceprzewodniczącego PKOP Jerzego Putramenta i po obszernej dyskusji, którą podsumował członek Światowej Rady Pokoju Ostap Dłuski, uchwalili manifest do narodu polskiego.

W czasie obrad przybyła na salę entuzjastycznie powitana, bohaterska bojowniczka francuskiego ruchu obrońców pokoju — Raymonde Dien.

Zebrani jednomyślnie uchwalili tekst manifestu. Zgromadzeni przez długi czas, stojąc bili gorące oklaski i skandowali: „Po-kój”, „Sta-lin”, „Bie-ru”.

### RODACY!

Sześć lat mija od chwili, gdy na poboju wojny światowej. Bohaterska Armia Radziecka zdruzgotała potęgę hitlerowskiej „Trzeciej Rzeszy”, wróciła wolność ujarzmionym narodom, przyniosła pokój zniekananej ludzkości. Jak Polska długa i szeroka, zawrzała w naszym kraju twórcza praca nad odbudową zniszczeń wojennych, nad tworzeniem nowego życia. Z dumą i radością spoglądamy dziś na dorobek pierwszego sześćdziesiątka pracy w wolności i pokoju. Rosną w naszych oczach nowe budowle — fabryki i

huty, szkoły i domy mieszkalne. Rośnie produkcja przemysłu i rolnictwa, podnosi się stopa życiowa i wzrasta kultura narodu. Z wiarą i spokojem spoglądamy w przyszłość, pochłonęci ogromem zadań Planu Sześciolatniego, bo wiemy, że jego wykonanie przyniesie rozkwit naszej ojczyźnie.

Pokój i praca — tym żyje i żyć pragnie naród polski.

Ale działają na świecie ciemne siły, wrogię pokojowej pracy narodów, dążące do rozpetania nowej rzezi światowej.

Ci, którzy przejęli spadek po Hitlerze — ame-

rykańscy najeźdźcy i podżegacze wojenni — równie jak on żądni grabieży, łupów i zaboru, gotują ludzkości nową pożogę, nowe zniszczenia, nowy mord milionów. Już rozpoczęli swe okrutne dzieło napadając na Koreę i równając z ziemią wszystko, co stworzyła pracowita dłoń pokój miłującego ludu koreańskiego. By zaś móc urzeczywistnić swe zbrodnicze plany w Europie, powzięli potworny zamiar wskrzeszenia hitlerowskiego „Wehrmachtu”. Na sam dźwięk tego słowa burzy się krew i zaciskają pięści każdego Polaka, gniew ogarnia wszystkich uczciwych ludzi na całym świecie, nienawiść wzbiera w sercach, które nie zapomniały grozy sprzed lat sześciu.

Trzeba ten gniew przekuć w walkę w obronie pokoju wespół z wszystkimi ludami miłującymi wolność. Niech wśród rozlegających się potężnych protestów narodów Europy — obrońców pokoju we Francji i Związku Radzieckiego, Czechosłowacji i Belgii w Anglii i w Niemczech zabrzmi również stanowcze nasze wołanie:

**NIE POZWOLIMY, NIE POZWOLIMY ODBUDOWAĆ WEHRMACHTU!**

**NIE POZWOLIMY UZBROIC NA NOWO MORDERCÓW NASZYCH MATEK, ŻON I DZIECI, NIE POZWOLIMY UZBROIC KATÓW NASZEGO NARODU, BURZYCIELI NASZEJ STOLICY, NASZYCH MIAST, OSIEDLI I WSI.**

(Dalszy ciąg na str. 2-iej).

## Pokrzyżuje plany zbrodniarzy

Podajemy fragment przemówienia wygłoszonego przez wiceprzewodniczącego PKOP ob. Jerzego Putramenta — na plenarnym posiedzeniu PKOP w dniu 31 marca 1951 r.



Pracdy o zbrodniach ziamerkańskich - hitlerowskich polityków nie zastani żadna prostacka gadanina różnych „głosew Ameryki”, „BBC” czy „Modrytów” o obronie Europy przed „czerwonym niebezpieczeństwem” i innych bzdurach z repertuaru nieboszczyka Goebbela.

Sytuacja jest jasna: PO PIERWSZE: Amerykanie szykują nową wojnę.

PO DRUGIE: wojna w Europie jest dla nich niemożliwa bez odtworzenia armii niemieckiej.

PO TRZECIE: armii niemieckiej za udział w wojnie przysięga się zapłacić Polskę.

Uświadomienie sobie tej oczywistej prawdy w narodzie polskim wywołuje potężny i jednolity odruch oburzenia i protestu. Naród nasz, który przeżył w swoich dziejach niejedną krwawą tragedię, jest dziś na tyle silny i zjednoczony, by uolę swoją rzucić na szalę historii i wespół z innymi narodami miłującymi pokój — pokrzyżować plany podżegaczy wojennych.

Uświadomienie sobie tej prawdy wywołuje w naszym narodzie potężne i jednolite uczucie nienawiści do amerykańskich podżegaczy wojennych i ich niemieckich, angielskich czy innych slugusów. Tę nienawiścią atakujemy każdego, kto łączy się bezpośrednio czy pośrednio z amerykańskimi podżegaczami wojennymi, kto im dopomaga, kto powtarza slogany ich zakłamanej propagandy.

Uświadomiamy sobie brutalną prawdę amerykańskich zamysłów na temat Polski, w pełni zdajemy sobie sprawę, że pokrzyżowanie tych haniebnych planów jest możliwe i konieczne.

Naród polski, jednomyślnie protestując przeciwko odbudowie Wehrmachtu — armii rozbójników i morderców, żądając zjednoczenia Niemiec na bazie pokojowej i demokratycznej i zawarcia traktatu pokojowego w r. 1951, zabezpieczające go nas przed groźbą nowej wojny — idzie ramię w ramię ze Związkiem Radzieckim i narodami Europy i jest przekonany, że wola narodów pokrzyżuje plany podżegaczy wojennych.

## Amb. Sobolew u wicepremiera Korzyckiego

WARSZAWA. — Wiceprezes Rady Ministrów Antoni Korzycki przyjął w dniu 31 marca br. ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich p. Arkadija A. Sobolewa.

## Wydawali w ręce gestapo działaczy ruchu podziemnego Świadkowie demaskują oblicze „popielowskiego” Str. Pracy

WARSZAWA — 31 bm. w czwartym dniu procesu kierowników nielegalnego Stronnictwa Pracy sąd kontynuował przesłuchiwanie świadków, których zeznania odsłoniły dalsze kulisy zbrodniczej współpracy działaczy popielowskich z hitlerowskim okupantem oraz szczegóły ich zdradzieckiej dywersyjnej roli po wyzwoleniu kraju.

Świadek Kazimierz Bartniczek stwierdza, że w czasie okupacji osk. Kuasiński — był pod pseudonimem „Niemiara” — delegatem rządu londyńskiego na okręg warszawski.

Świadek dodaje, że do walki z ruchem lewicowym zorganizowano przy delegaturze „komendę policji”.

Świadek Jan Zborowski (pseud. „Gerlicz” i „Neumann”) był w okresie okupacji szefem informacji politycznej centrali delegatury rządu londyńskiego, a po wyzwoleniu pracował jako agent wywiadu „popielowskiego” Stronnictwa Pracy.

Świadek zeznaje, że kontakt z niemieckimi organami policyjnymi utrzymywał z ramienia delegatury Eugeniusz Giterman. Kontakt ten uzyskał on za pośrednictwem Skosowskiego, agenta gestapo warszawskiego, który skontaktował Gitermana z kapitanem Spilkerem, oficerem gestapo warszawskiego do spraw walki z podziemiem.

Giterman w rozmowach ze świadkiem podkreślał, że kontakt z gestapo nawiązany został dla „rozpracowywania i likwidowania działaczy lewicy w jak najszerszej skali”. W tym okresie — zeznaje Zborowski — Giterman przekazał do gestapo warszawskiego spis zawierający około 100 nazwisk działaczy lewicowych, a w marcu 1944 r. drugą listę, zawierającą około 50 nazwisk. Listy te, złożone kpt. Spilkerowi, zawierały również adresy tych działaczy.

Przewodniczący sądu odczytał szereg dokumentów z archiwum wywiadu politycznego delegatury. Dokumenty te mówią o likwidowaniu przez wywiad delegatury zbiegłych jeńców radzieckich oraz partyzantów Gwardii Ludowej i Armii Ludowej.

Na tym rozprawę przerwano do dnia 3 kwietnia br.

## Delegacja polska przybyła do Berlina

BERLIN. Na zakończenie miesiąca przyjaźni niemiecko-polskiej przybyła do Berlina na zaproszenie Niemieckiego Towarzystwa Krzewienia Pokojowych i Dobrosąsiedzkich Stosunków z Polską delegacja polska, w osobach: ministra Szkół Wyższych i Nauki — Adama Rapackiego i członka Zarządu Głównego Ligi Kobiet dr. Ireny Sztachelskiej.

## Nowy wzrost cen we Francji

PARYŻ. — Z dniem 1 kwietnia nastąpi we Francji nowa wyżka cen. Ceny węgla dla użytku domowego wzrosną o 5 proc., a węgla dla użytku przemysłowego o 16 proc. Gaz drożeje o 5 proc., a prąd elektryczny o 10 proc. Ceny przewoźników ładunków towarowych na kolej wzrosną o 10,5 proc.

Jak donosi prasa, należy w najbliższym czasie oczekiwać wzrostu cen chleba, tytoniu, benzyny i podwyższenia opłat telefonicznych.

## Doniosłe zadania wsi w przeprowadzeniu tegorocznych siewów

### Apel min. Dąb-Kocięta do chłopów

WARSZAWA. W województwach południowych i częściowo także w centralnych chłopcy rozpoczęli pierwsze siewy wiosenne, w pozostałych województwach zaś przystąpią do siewów w najbliższych dniach. W przeddzień pełnego rozpoczęcia kampanii wiosennej — minister Rolnictwa i RR — Jan Dąb-Kocięta zwrócił się do

pracujących chłopów, robotników rolnych i członków spółdzielni produkcyjnych z apelem radiowym, wzywając ich do sprawnego, starannego i przedterminowego wykonania siewów.

Minister Dąb-Kocięta wskazał na wielkie zadania, stojące przed rolnictwem w drugim roku realizacji Planu 6-letniego. Polegają one przede wszystkim na zwiększeniu wydajności z ha, rozszerzeniu hodowli i zmniejszeniu kosztów własnych produkcji. Sposobem osiągnięcia i prze-kroczenia planów — wskazuje minister Dąb-Kocięta — jest jak najszerszy rozwój współzawodnictwa, rozszerzenie mechanizacji prac rolnych i racjonalne wykorzystywanie wszystkich rezerw w gospodarstwach.



30 ub. mies., tj. w pierwszym dniu swego pobytu w Polsce, Raymonde Dien — bohaterska bojowniczka francuskiego ruchu obrońców pokoju — zwiedziła w towarzystwie przedstawicieli Zarządu Głównego ZMP Stolicę.

## Trzej delegaci uchylają się od jasnej odpowiedzi na nowe propozycje ZSRR

PARYŻ. — W dniu 30 marca odbyło się 20 kolejne posiedzenie zastępców ministrów spraw zagranicznych czterech mocarstw w sprawie ustalenia porządku dziennego obrad rady ministrów spraw zagranicznych. Przewodniczył przedstawiciel USA — Jessup.

Jak wiadomo, delegacja radziecka, pragnąc ułatwić osiągnięcie porozumienia w sprawie porządku dziennego, wniosła w dniu 28 ub. m. nową propozycję, formułującą jeden z głównych punktów porządku dziennego.

Mimo, że od chwili złożenia przez Gromyko nowych propozycji minęło dwa dni, przedstawiciele USA, W. Brytanii i Francji usiłowali uchylić się od jasnego i konkretnego wyrażenia swego zdania o propozycji radzieckiej. Zarówno Jessup, jak Davies i Parodi, w zawyżonych i mglistych wywodach, wysuwając szereg zastrzeżeń odnośnie sformułowania poszczególnych punktów, a nawet oddzielnych słów propozycji radzieckiej, starali się odroczyć udzielenie konkretnej odpowiedzi.

Odpowiadając na mętne wywody

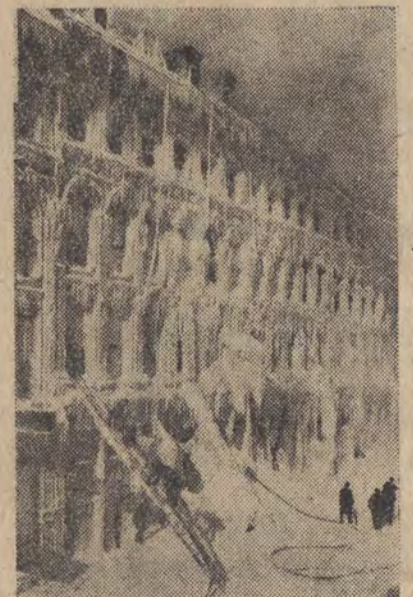
przedstawicieli trzech mocarstw zachodnich, delegat radziecki Gromyko wykazał niedorzeczność ich zastrzeżeń wobec propozycji ZSRR.

## Czyn 1-Majowy przodujących górników

KATOWICE. — Dla godnego uczczenia tegorocznego święta 1-Majowego przodujący rębacz kopalni „POLSKA”, wielokrotny przodownik pracy, inicjator współzawodnictwa długookresowego WIKTOR MARKIEWKA, postanowił do dnia 1 maja br. wysoko przekroczyć swoje zadanie na, pierwsze 3 lata Planu 6-letniego.

Zobowiązanie wykonania planu trzeciego roku 6-latkii do końca kwietnia rb. podjęli również przodownicy kopalni „LUDWIK” — IGNACY PIEKARSKI i LEON KOWOLIK.

## Zamrożony dom w Łodzi



Najstarsi ludzie nie pamiętają takich kaprysów aury, jakimi darzy ona nas w tym roku.

Choć mamy już kalendarzową wiosnę, przed paru dniami padał śnieg, a dzisiejszej nocy nad Łodzią przeciągnęła nawałnica o niebywałej sile, przy czym temperatura obniżyła się do 15 stopni niższej zera. Szczęściem nawałnica przeciągnęła wąskim pasem i dlatego specjalnych spustoszeń nie spowodowała.

Na zdj. — jeden z zamrożonych domów: gmach siedziby Woj. Rady Narodowej przy zbiegu ulic Zachodniej i Ogrodowej.

**mówi**  
**FALA 31**

# Manifest do narodu polskiego

**Name**  
**PLA**

(Dalszy ciąg ze str. 1)

Robotnika polski, który wnosisz piękne i narodowi służące budowle Planu Sześcioletniego, twórczo Trasy W - Z i Nowej Huty!

Chłopcze polski, który orzesz ziemię ojczystą i wydobywasz z niej chleb codzienny dla narodu!

Pisarzu i artyście, który tworzysz piękne dzieła naszej kultury!  
Nauczycielu, który kształtujesz umysły przyszłych budowniczych naszego kraju!

Matko, która wydajesz na świat polskie dzieci i wychowujesz je na pożytek i dumę ojczyzny!

Polaku i Polko — sprawa honoru naszego narodu i obowiązkiem wobec kraju ojczystego jest uczynić wszystko, co w naszej mocy, by zwyciężył światowy front obrońców pokoju.

Pomnijmy na słowa Wielkiego

Chorążego pokoju światowego Józefa Stalina:

„Pokój będzie zachowany i utrzymany, jeżeli narody ujmą w swe ręce sprawę zachowania pokoju i będą broniły jej do końca”.

Wzmacniamy siły ojczyzny.

Bądźmy czujni wobec wrogów naszej wolności i niepodległości.

Skupiamy się w szeregach narodowego frontu walki o pokój i Plan Sześcioletni.

Wszystkie żywe siły narodu — dla wykonania Planu Sześcioletniego.

Wzmacniamy nierozzerwalny sojusz i niewzruszoną przyjaźń ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej.

Zacieśniajmy naszą solidarność z Niemiecką Republiką Demokratyczną i obrońcami pokoju w całym Niemczech w ich walce przeciw od-

budowie nowego Wehrmachtu, o zjednoczone i pokój miłujące nowe Niemcy.

Podajmy braterską dłoń setkom milionów ludzi walczących we Francji i we Włoszech, we wszystkich krajach świata pod sztandarami pokoju.

Podnieśmy nasz głos stanowczy, głos dwudziestopięcioletniego narodu:

**NIE CHCEMY WOJNY!  
PRAGNIEMY POKOJU!  
POŁOŻYĆ KRES UZBRAJANIU  
NIEMIEC ZACHODNICH!**

Żądamy zawarcia jeszcze w roku 1951 traktatu pokojowego ze zjednoczonymi i demokratycznymi Niemcami!

Domagamy się zawarcia paktu o kojarzeniu między pięcioma wielkimi mocarstwami, który zniweczy knowania wojenne!

Trzeba, aby cały naród polski poparł stanowczo żądania Światowej Rady Pokoju. Trzeba, by nasz mocny głos dołączył się do protestu i żądań wszystkich miłujących pokój na rodów kuli ziemskiej. By ten zgodny i potężny głos setek milionów ludzi stał się groźnym ostrzeżeniem dla zbrodniarzy przygotowujących nową wojnę.

Dlatego my, Polski Komitet Obrońców Pokoju, jako wyraziciel dążeń wszystkich obrońców pokoju w Polsce, wzywamy cały naród do jednomyślnego solidarności z uchwałami Światowej Rady Pokoju. Niech każdy Polak i każda Polka, każdy, kto miłuje pokój i Ojczyznę — złoży swój podpis pod kartą narodowego plebiscytu pokoju:

w imię niepodległości Polski,

w imię pokoju między narodami, w obliczu wojennych knowań imperialistów amerykańskich i odbudowy przez nich militarystyki hitlerowskiej,

— popieram i podpisuję apel Światowej Rady Pokoju:

**„ŻĄDAMY ZAWARCIA PAKTU POKOJU MIĘDZY PIĘCIOMA WIELKIMI MOCARSTWAMI — ZWIĄZKIEM RADZIECKIM, STANAMI ZJEDNOCZONYMI, CHIŃSKĄ REPUBLIKĄ LUDOWĄ, WIELKĄ BRITANIĄ I FRANCJĄ.**

**GDYBY RZĄD KTOREGOKOLWIEK Z WIELKICH MOCARSTW ODMÓWIŁ SPOTKANIA W CELU ZAWARCIA TEGO PAKTU, BĘDZIEMY UWAŻALI TĘ ODMOWĘ ZA DOWÓD NAPASTNICZYCH ZA MIERZENIEM TEGO RZĄDU.”**

Niechaj nie zabraknie ani jednego głosu polskiego w tym wielkim plebiscycie, który ogarnia całą ludzkość.

Niechaj każdy Polak i każda Polka spełni swój patriotyczny obowiązek. W tej walce — z nami jest cała ludzkość, my jesteśmy z ludzkością.

**POLSKI KOMITET  
OBROŃCÓW POKOJU**

Warszawa, 31 marca 1951 r.



W stolicy odbyły się obrady VII Plenum CRZZ. Na zdj. fragment sali; na pierwszym planie od lewej: górnik Alfred Kawczyk, Maria Sławkowa z Zarządu Gł. ZZG i budowniczy Polski Ludowej, Franciszek Apryas.

## Z kolonii tkackiej — wielkie miasto Jak powstała Łódź? Mówią o tym ciekawe dokumenty, w Archiwum

Łódzkie Archiwum Miejskie przy Placu Wolności, przechowuje wśród swoich zbiorów niezwykle cenne dokumenty, obrazujące historię Łodzi od pierwszej wzmianki o niej w XIV stuleciu, aż do lat współczesnych.

Szczególnie ciekawe dokumenty za poznają badacza m. in. z powstaniem łódzkiego ośrodka przemysłowego, którym pierwotnie była założona w r. 1824 kolonia tkacka i przędnicza, zwana Łódką, z pierwszym buntem czeladników cechu sukienicznego w Zgierzu w r. 1816, z latami kryzysu i bezrobocia wśród robotników łódzkich w okresie 1840—1850 czy też z buntem tkaczy w r. 1861.

Bardzo interesujący jest zbiór korespondencji carskich władz admini-

stracyjnych, dotyczącej strajków robotników łódzkich w latach 1888—1892.

Archiwum Miejskie posiada w dziele prasy rewolucyjnej niezmiernie rzadkie dzisiaj egzemplarze takich czasopism, jak m. in. wychodzące w końcu ub. stulecia za granicą „Walka klas”, „Równość”, „Przedświt”, dalej organ SDKPiL „Nasza sprawa”, „Czerwony Sztandar” i „Gromada”.

Wiele czasopism podziemnych, będących obecnie unikatami orientuje w szczegółach walki, prowadzonej z hitlerowcami przez Polską Partię Robotniczą w okresie okupacji.

W roku bieżącym Archiwum przygotowuje na dzień 1 Maja wystawę pt. „Łódź w dokumencie archiwalnym”.

Kilka uczniów ze szkoły w Union Mills (USA) pozwalało sobie na różnego rodzaju wysoki i awantury. Jeden z profesorów tej szkoły — Sweatt, zwracał im kilkakrotnie uwagę na ich niewłaściwe postępowanie.

Uczniowie obrazili się i profesor po prostu... zastrzelili. Przy okazji zastrzelili także jednego ze swoich kolegów, którego podejrzewali, że doniósł profesorom o ich „wyczynach”.

Młodzież amerykańska ładnie się zabawia...

— Ja, ja, Herr Schuman — telefonuje Adenauer. — Tak więc co do stworzenia wojsk zachodnio-niemieckich jesteśmy już zgodni. Teraz musimy jeszcze tylko uzgodnić, kiedy moi żołnierze zaczną okupować Francję...

Codzienna nowelka „Expressu”

K. Messing

## Profesor i jego lwy

Profesor Behn rzeźbił lwów... Robił je z porfiru, marmuru, fajansu, gipsu, brązu, porcelany i piaskowca. Rzeźbił je we wszystkich możliwych pozach, odlewał je, rysował. Były to lwy polujące, umierające, lwy w stanie spoczynku, lwy gotujące się do skoku i wszystkie inne możliwe lwy...

Ale prócz tych martwych lwów wielki rzeźbiarz posiadał dwa żywe, prawdziwe lwy, które sam upolował i przewiózł do Europy; bo trzeba zaznaczyć, że profesor Behn nie tylko rzeźbił, ale lubił również polować i włóczyć się po świecie.

Lwy miały osobną klatkę w willi Behna tuż koło jego pracowni. A na pierwszym piętrze znajdowały się pokoje mieszkalne.

Dziś wieczorem w willi znakomitego rzeźbiarza odbywała się zabawa. Na dole, w klatkach, pomrukiwały głośnie i szczyrzyły swoje straszliwe kły dzikie bestie, na górze zaś tańczono walc i tanga.

Nagle koło godziny czwartej nad ranem Mateusz, dozorca lwów, wpadł do salonu i nie mogąc z przerażenia wzdobć głosu, zaczął się jękać.

— Panie profesorze... lwy... uciekły...!

Behn wpadł do swojego mświłskiego pokoju i drżącymi rekami porwał ogromny sznur, karabin i garść nabołów.

— Co się stało? — zawołał przestraszone panie.

Powiedział im krótko całą prawdę. Połecił, ażeby nie opuszczano salonu, sam

zaś zszedł na dół.

Klatka była otwarta, lwy znikły.

— Może są w ogrodzie — pomyślał profesor.

Ostrożnie — trzymając w ręce gotowy do strzału karabin — zapuścił się między ścieżki, a za nim szeleścił koniec sznura. Profesor wziął go dlatego, że onieś, tam w Afryce, tym samym sznurem skrepiował i ubezwładniał lwy, które obecnie uciekły z klatki. Profesor przez roztargnienie zapomniał tylko, że lwy te były wtedy lwiatkami niewiele większymi od kotów, dziś natomiast doszły już do normalnej wagi i normalnego wzrostu.

— Mateuszu! — krzyknął profesor. — Ale dozorca lwów milczał. Z całą pewnością schował się przeczornie w jakieś bezpieczne miejsce.

Profesor, zamknąwszy bramę ogrodu, wrócił do willi i zakomunikował gościom, że mogą już wyjść z salonu. Wszyscy dopadli hurmem do drzwi i po chwili willa opustoszała.

A tymczasem profesor rozumiejąc, jakie mogą być skutki zniknięcia lwów, zadzwonił na policję.

Odpowiedział mu zasnany głos dyżurnego.

— Co pan tam mówi? Że niby co?

— Lwy uciekły... Rozumie pan? Lwy!

— Kto?

— Lwy, powtarzał... Ludwik, Wiktor,

Ypsilon... L... W... Y... Lwy!

— A, uciekło panu troje dzieci? Wiktor,

Ludwik, Ypsilon... Zaraz, zaraz tylko bez nerwów! Niech pan zadzwoni o 10-ej rano pod numer 18-62.

— Ależ panie, ja nie bede czekał do rana, bo tymczasem lwy mogą rozszarpać nie jedną i nie dwie osoby! — denerwował się profesor.

— Jakże znów lwy? Co pan gada? Niech pan zadzwoni pod numer 180-79.

Słynny rzeźbiarz rzucił z irytacją słuchawkę i połączył się na nowo.

— Czy numer 180-79?

— Tak jest, tu numer 180-79, klinika dla nerwowo chorych.

Profesor z furia odrzucił słuchawkę i porwał się za głowę.

— Mój Boże, mój Boże, i co teraz będzie!

Jakby w odpowiedzi na to zadzwieczał dzwonek telefonu i jakiś głos powiedział.

— Tu prezydium policji!... W okolicy rynku zauważył policjant dwa ogromne pudle wielkości sporych cielat... Czy może są to pańskie lwy?

A więc lwy znalazły się jednak. Profesor odetchnął, ale parę minut później dzwonek zaterkotał ponownie.

— Donoszą nam, że na rogu ulicy Zwycięstwa i Klonowej lwy rozszarpały dwa konie wieśniaka, wiozącego mleko.

— Rany Boga! — porwał się za głowę profesor.

I znów nowy telefon.

— W okolicy parku dwa lwy zaatakowały grupę spieszących do pracy robotników. Jest dwóch zabitych i trzech rannych!

Potem nowy dzwonek.

— Na przedmieściu dwa lwy wskoczyły do stojącego na przystanku tramwaju i

urządziły masakrę wśród pasażerów... Krew popłynęła strumieniem!

A potem:

— Dwa rozwścieczone lwy wpadły do ochronki... Trudno obliczyć ilość ofiar... Działy się sceny dantejskie...

— O Boże! — jęknął profesor, a telefon terkoce dalej.

— Dwa wściekłe lwy wpadły na dworzec kolejowy, rozszarpały bileterów i runęły na peron. Podróżni rozbiegli się na wszystkie strony one zaś wskoczyły do jadącej lokomotywy pociągu pospiesznego.

Widziano najwyraźniej, że maszynista i palacz zostali rozszarpani na miejscu. Pociąg pomknął przed siebie i nie wiadomo, jak go teraz zatrzymać... Czy lwy wyskoczą z maszyn, czy też podążą dalej?...

Profesor Behn wypadł z pokoju jak obłąkany.

— Pojadę samochodem w ślad za pospiesznym pociągiem. I tak nic nie poradzę... ale...

Zbiegł szybko na dół.

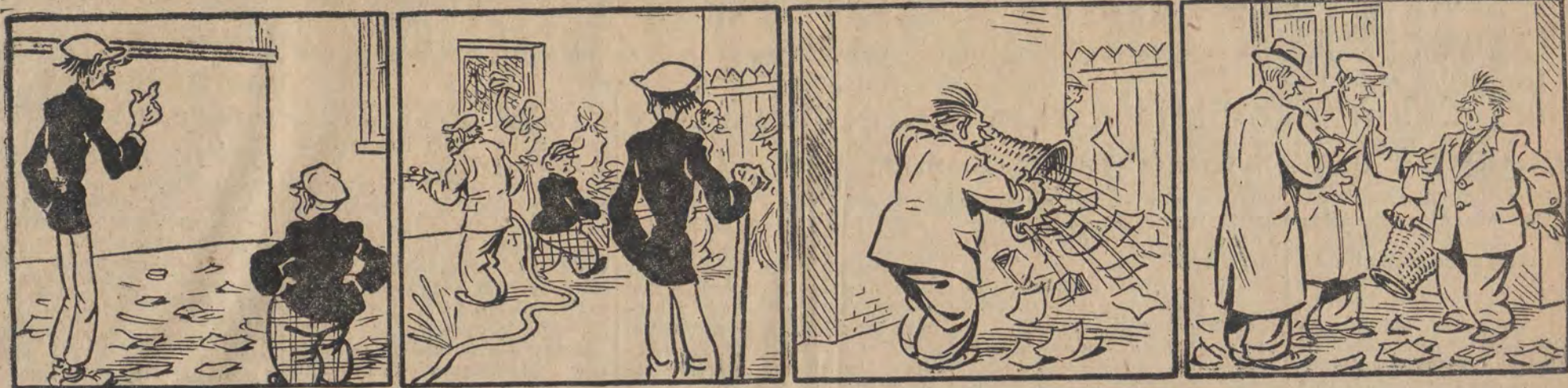
Nagle wydało mu się, że przez okienko piwniczne dolatuje do niego jakieś westchnienie, jakieś pomrukiwanie.

Wszedł szybko do piwnicy i zobaczył: w ciemnym kącie, tuląc się jeden do drugiego, stały jego dwa, wyraźnie przestraszone lwy. Oba dygotały... i płakały ze strachu...

Profesor Behn stanął jak wrtvt. Teraz zrozumiał: jego lwy w ogóle nigdy nie opuściły willi. A o ich strasznych wyczynach komunikował mu z jakiejś kawiarni, któryś z jego przyjaciół. bawiąc się przy tym znakomicie.

(Tłum. T)

# Przygody Witeka i Wacka



WICEK: — Przypominam, że od dzisiaj mamy „miesiąc czystości”. Trzeba oporządzić dom i okolice.  
WACEK: — Zrobimy to zespółowo!

WACEK: — Wspólna praca trudy skracca! Dom czysty, jak iza!  
WICEK: — To dobrze, bo już w sąsiedztwie jest kontrola czystości.

SOBEK: — Nie chce mi się nosić aż do śmietnicy! Wysypię tu koło sieni! A że dopiero co posprzątałem, to będzie dla nich prima aprilis!...

KONTROLER I: Aha!... Złapałem pana na gorącym uczynku!  
KONTROLER II: — Zaręczam, że mandat karny nauczy pana czystości!

## Słonica „Magda” w tarapatkach



Dyrekcja łódzkiego ZOO znalazła się w nielada kłopotcie. Oto ulubienica publiczności poczciwa słonica „Magda” podczas ранego spaceru wbiła kły w ziemię z taką siłą, że nie może ich w żaden sposób wyciągnąć. Biedne zwierzę już 24 godziny znajduje się w takiej pozycji, jak widzicie na zdjęciu.

Wszelkie zastosowane dotąd środki nie odniosły skutku. Nie pomógł nawet mały traktor, którym usiłowano „Magde” przywrócić do normalnej pozycji. Zrozpaczony dyrektor ZOO wysłał alarmującą depeszę do Warszawy.

# Znikną rozbieżności, ustaną wątpliwości

# Nowe normy mieszkaniowe

## ustalą do 15 maja br. rady narodowe

W Łodzi, jak i w innych miastach, w których istnieje publiczna gospodarka lokalami, obowiązują ustalone normy zaludnienia. Nie we wszystkich jednak miastach normy te są jednakowe, a rozbieżności bywają nieraz poważne.

Poza tym nie wszędzie jednakowo traktowano dotychczas kuchnie. W jednych miejscowościach wliczano je do ogólnego metrażu mieszkania, w innych — nie wliczano w ogóle. Nie wszędzie też jasno była sprecyzowana sprawa, czy i komu należy przydzielić dodatkowy metraż, względnie dodatkowy pokój, ze względu na stan zdrowia, charakter pracy itp.

Dopiero obecnie wszystkie te rozbieżności i wątpliwości usuwa specjalne zarządzenie, wydane przez ministra Gospodarki Komunalnej. Zarządzenie to bo-

## Co postanawia zarządzenie ministra Gospodarki Komunalnej w sprawie kuchni, dodatkowych pokoi itd.

wiem ustala wytyczne, dotyczące norm mieszkaniowych, podaje co należy uważać za izbę mieszkalną, a czego nie itp.

Przed wszystkim zarządzenie postanawia, że norm zaludnienia nie stosuje się do mieszkań służbowych (np. mieszkań administratora, dozorczy itp.) do mieszkań 1-izbowych oraz do mieszkań 2-izbowych (pokój i kuchnia), jeżeli są zajęte co najmniej przez 2 osoby.

Władze kwaterunkowe nie mogą więc zagaścić 1-izbowego mieszkania, zajętego nawet przez jedną tylko osobę, chociaż powierzchnia tego pokoju jest większa, niż metraż przysługujący tej osobie.

Do powierzchni mieszkalnej nie wlicza się kuchni o powierzchni poniżej 9 m kw., a także kuchni bez względu na jej wielkość, jeśli korzysta z niej kilka rodzin, oraz pomieszczeń o powierzchni poniżej 6 m kw (np. służbówki) i pomieszczeń pozbawionych okna, łazienek, korytarzy, ubikacji itd.

Zarządzenie postanawia, że najpóźniej do dnia 15 maja br. we wszystkich miejscowościach, w

których obowiązuje publiczna gospodarka lokalami, rady narodowe muszą uchwalić nowe normy mieszkalne, zgodnie z przepisami zarządzenia ministra.

Rady narodowe mają ustalić dwie różne normy mieszkalne dla różnych kategorii osób.

Do I kat. należą pracownicy miejscowych urzędów, instytucji, fabryk, a dalej artyści, literaci, publicyści, lekarze, studenci itd. Do tej samej kategorii należy nie pracujący małżeństwo, który wychowuje dzieci do lat siedmiu. Tę samą normę należy przyznać dzieciom w wieku przedszkolnym i młodzieży uczącej się w szkołach wszystkich typów.

Do II kategorii zalicza się wszystkie osoby nie należące do kat. I-ej, a mające prawo mieszkać z tym, komu lokal przydzielono (rodzice, będący na utrzymaniu dzieci, wnuki na utrzymaniu dziadków itp.).

Dla I kategorii rady narodowe powinny ustalić normy w granicach od 7 do 11 m kw. powierzchni mieszkalnej na osobę, gdy chodzi o domy stare. Granice metrażu dla osób zakwalifikowanych

do II kategorii wynoszą w tych domach od 5 do 8 m. kw. na osobę.

Inne normy są dla mieszkań w nowych domach, zbudowanych zgodnie z tzw. standartami przez strzennymi, opracowanymi przez Ministerstwo Budownictwa (np. w domach ZOR-owskich). Inaczej bowiem będzie się tu ustalało powierzchnię lokalu. Gdy w starych domach władze kwaterunkowe będą obliczać tzw. powierzchnię mieszkalną, bez wliczania pomieszczeń pomocniczych (np. łazienki, przedpokoju, spiżarni itp.) — to w domach nowych do tej powierzchni wlicza się metraż za równo pokoi mieszkalnych, jak i gospodarczych, czy pomocniczych.

Dlatego w takich mieszkaniach będzie się stosować normy nieco większe, a mianowicie w granicach od 9 do 12,5 m kw. powierzchni użytkowej na osobę — dla I kategorii i od 6 do 9 m kw. pow. użytkowej na osobę — dla osób II kategorii.

Te podstawowe normy mogą być powiększone jeszcze o 10 m kw. na osobę, a nawet o dodatkową izbę. Ubiegać się o to mają prawo m. in. osoby, których zajęcie zawodowe lub funkcja społeczna wymagają stałej lub dodatkowej pracy w domu, dalej osoby, których stan zdrowia lub względnie zamieszkałych wymaga oddzielnej izby (np. chorzy na otwartą gruźlicę, chorzy psychicznie itp.).

Dla zapobieżenia nadużyciom zarządzenie podaje rygorystyczne przepisy, kto ma decydować o przydziale dodatkowych norm i na jakiej podstawie.

## Przemeldowanie dobiega końca

## Akcję zakończymy przedterminowo

## dzięki rozwijającemu się współzawodnictwu

Akcja meldunkowa przebiega w Łodzi coraz sprawniej. Wiele jest już rejonów, które zakończyły ją całkowicie, dużo też jest takich, w których dobiega ona końca.

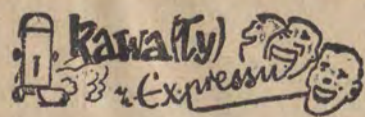
Na specjalnym zebraniu, odbytym w ostatnich dniach, wyróżniono prowadzących meldunki, którzy przeprowadzili w swych rejonach akcję przemeldowania na długo przed wyznaczonym terminem. Dziesięciu z nich otrzymało nagrody pieniężne. Do najlepszych należą m. in. Józef Karpiński z rejonów 637, 638, Marian Glapiński — 377, Pomorska Sabina i Bernard Denys — 628. Przemeldowali

oni wszystkich mieszkańców swoich rejonów na dwa tygodnie przed wyznaczonym terminem. Ob. Karpiński zgłosiła się poza tym z dobrowolną pomocą do innego rejonu, gdzie akcję się dopiero rozpoczyna.

Równocześnie Stanisław Zajac i Jan Chęciński z terenu 14 komisariatu wystąpili z inicjatywą współzawodnictwa między osobami, prowadzącymi meldunki. Do współzawodnictwa przystąpił już rejon 118, 123, 139, 255 i inne, zobowiązując się do zakończenia prac do 21 kwietnia.

W akcji przemeldowywania wiele pomocy okazują także mieszkańcy, którzy bardzo często używają własnych mieszkań dla załatwienia spraw związanych z przemeldowywaniem.

Akcja przebiega sprawnie, ale praca prowadzących meldunki nie jest łatwa. Toteż pomóżmy im i my w miarę naszych możliwości, nie przewlekając zbyt technicznie załatwiania formalności! (m)



Do pewnej instytucji, gdzie gnieździ się jeszcze robak biurokratyzmu, przychodzi interesant i skarży się, że jego podanie długo leży nierozpatrzone.

— Akurat mija dwa miesiące, jak je panom przyniosłem. Ono jeszcze tu wam gnieje...

— Zginie? Wykluczone. U nas nie ginie, proszę pana, niektóre podania leżą już po dwa lata i też nie zginęły!

## Uprzątną śmieci ze schodów!

## Nagrody do 500 złotych

## wypłaci dziś komisja za porządek w domach

W związku z rozpoczynającym się dziś „miesiącem czystości” do Łodzi przybyła specjalna komisja z Warszawy, która dokona w ciągu dnia dzisiejszego błyskawicznej lustracji miasta.

Komisja składa się z 30 osób i jest podzielona na 10 lotnych „trójek”. Nie jest to pierwsza wizyta gości warszawskich. Jak się bowiem okazuje, już przed kilku dniami „trójki” te zżywały szeregi łódzkich posesji, jednakże lustracje te trzymane były w tajemnicy. Chodzi po prostu o to, że na podstawie porównania z dzisiejszym stanem domów komisja chce sobie wyrobić właściwe zdanie o pracy naszych dozorców, administratorów, ZOM-u itd.

Lustracje rozpoczną się koło godziny 10-ej rano, a zakończą się późnym wieczorem dnia dzisiejszego. Jak obliczono „trójki” będą w stanie skontrolować w ciągu dzisiejszego dnia około 2 tysiące domów. Jakże ułec komisja zlustrowe — jeszcze nie wiadomo. Faktem natomiast jest, że odwiedzi śródmieście, Bałuty, Marysin III, Julianów i Rudę Pabianicką. Najbardziej komisję będzie interesował stan klatek schodowych. Za u-

jawione brudy spisywane będą protokoły, natomiast za czysto utrzymanie posesje, a szczególnie klatki schodowe komisja przyzna duże nagrody, które jeszcze dziś będą wypłacone dozorcóm. Nagrody wynoszą od 100 do 500 złotych, przy czym każdy nagrodzony otrzyma premię na miejscu, bezpośrednio po wyniku lustracji. (o)

## DRN Łódź-Południe zbiera się 6 bm.

Dnia 6 kwietnia o godz. 18-ej w lokalu KD PZPR „Ruda Pabianicka” odbędzie się kolejna sesja DRN Łódź — Południe.

M. in. omówione będą sprawy związane z akcją wiosenno-sienną, po prawą warunków sanitarnych w południowej dzielnicy miasta oraz likwidacją analfabetyzmu.

Na sesji zatwierdzony zostanie plan pracy Prezydium i komisji radnych działających przy DRN na II kwartał, oraz powołani będą ławnicy do sądu dzielnicy Łódź - Południe. (r)



## PODRÓŻ W JAJECZNICY

Piszemy do Ciebie, „Expressie” my — uczenie Lic. Adm.-Gosp. w Zgierz. Wiele z nas mieszka w Ozorkowie i dojeżdżamy tramwajem. Tu zaczyna się nasza tragedia. Szybsze, zapewne „Expressie” a słynnym Dworcu Kujawskim w Ozorkowie? Otóż z tego dworca odbywa się codziennie w godzinach rannych do przystanku tramwajowego bieg maratoński. To przekupki, obciążone kosztami jaja i drobiu mkną do tramwaju. One mają pierwszeństwo do miejsc oraz ich kury i jaja.

A my... Co tu mówić! Warto by przyrzed się naszym pluszczom i butom. Przyjeżdżamy do szkoły zapierzone i pomazane jajecznicą. Kury dziobią nasze oberwane guziki.

Sprawa, „Expressie”, abyśmy mogli w ludzkich warunkach dobrać do naszej uczelni.

Uczeni PLAG w Zgierzu

„Zdrowie chorego jest najwyższym prawem”

# Doktor Antonina leczy i pomaga

## Polscy lekarze oddają swą wiedzę i swe siły budowaniu pięknego jutra naszej ojczyzny

Pieszko 22 kilometry? W taką śnieżycę? Ależ doktorze!...

Wszelkie tłumaczenia były daremne.

Pustą, jakby wymarłą, zasypaną śniegiem drogą, idzie doktor Wadiusz Kiesz w stronę Iłży. No gi po kolana grzeszną w zaspach.

Doktor Kiesz stara się iść jak najszybciej. Tam, w Iłży, w szpitalu, czeka na niego 52 pacjentów. Wezwany na konferencję do Starachowic sądzą, że opuszcza chorych tylko na kilka godzin. Straszliwa zawieja śnieżna pokrzyżowała przewidywania — ruch kołowy między Starachowicami i Iłżą został wstrzymany.

Czekać do jutra? Nie, to niemożliwe — ani w Iłży, ani w promieniu 22 kilometrów nie ma drugiego lekarza. Co dzień zjeżdżają ludzie z okolicznych osiedli po poradę... A poza tym czekają chory w szpitalu. Dlatego doktor Wadiusz Kiesz idzie pieszko. Dlatego przyspiesza kroku...

Mimo wyczerpania wielogodzinnej wędrówki — natychmiast po powrocie doktor Kiesz przystępuje do pełnienia swych obowiązków. Pracy nie przerywa i w ciągu następnych dni — mimo choroby, której nabawił się w drodze i temperatury, dochodzącej do 39 stopni.

Bo tak właśnie pojmuje swój obowiązek wielu lekarzy w Polsce Ludowej. Podstawowa zasada etyki lekarskiej — „zdrowie chorego jest najwyższym prawem” — nie jest dla niego jakimś pięknym, ale czczym frazesem. Rozumie ją dosłownie.

Bo doktor Kiesz jest członkiem nowego narodu, narodu, przekształcającego się w naród socjalistyczny. Dobro narodu, dobro mas pracujących jest sprawą najważniejszą w Polsce Ludowej, gdzie wszystkie zdobycze wiedzy są własnością mas, a lekarz rzeczywiście może służyć swemu narodowi. Może i chce — czuje się bowiem mocno, nierozdzielnie związany z losem swojego narodu, budującego podstawy socjalizmu.

Medycyna przestała w Polsce służyć przede wszystkim klasie posiadającej, jak się dzieje po dziś dzień w krajach kapitalistycznych. Cóż stąd, że nie brak na przykład w Stanach Zjednoczonych najwymyślniejszych lekarstw, że wysoko stoi chirurgia, że istnieją dobrze wyposażone kliniki? Kiedy to wszystko jest przeznaczone jedynie dla tych, którzy mają dolary, kiedy nie ma ubezpieczeń społecznych, a bezrobotny musi umierać bez pomocy, gdyż nie ma pieniędzy na lekarza i szpital.

Moc służyć swemu narodowi, służyć rzeczywistym interesom mas pracujących — w tym tkwi wielkie źródło siły i z tego przeświadczenia czerpią lekarze, mimo ciężkich niejednokrotnie warunków, energię i zapał do pracy, która niekiedy przerasta ich siły. Więc siły te dwoją i trójają...

Troi swe siły i doktor Antonina Świerczewska. Jest jeszcze szaro, gdy doktor Antonina rozpoczyna swój dzień w ambulatorium jednej z krakowskich fabryk. W poczekalni siedzą już robotnicy. A ona z prawdziwą macierzyńską troską stawia diagnozę, opatruje bolesne miejsca, stara się pomóc, użyć w cierpieniu.

Dr. Świerczewska — to jednocześnie działacz partyjny, oddany bez reszty sprawie klasy robotniczej, sprawie socjalizmu, sprawie Polski. Zawsze — przez całe jej życie podręcznik anatomii sąsiadował w bibliotece z dziełami Marksa, Lenina. Jej stary towarzysze partyjni dobrze pamiętają jak to w jej torebce obok bloczka z receptami często, bardzo często były i nielegalne ulotki...

A kiedy przyszło wyzolenie, gdy trzeba było wszystko organizować od podstaw — ileż to razy doktor Antonina przemierzała wzdłuż i wszerz województwo krakowskie, przekonywując, radząc, ucząc... Trzeba było przy tej pra-

cy nieraz i głowy nadstawiać — był to przecież okres, kiedy w krakowskim hulały jeszcze NSZ-owskie bandy.

Twórczej, pokojowej pracy poświęca dziś doktor Antonina swe umiejętności i siły. Ekipy lekarskie, wyjeżdżające na wieś — to w dużej mierze jej dzieło. I reorganizacja Akademii Lekarskiej także. Jako pełnomocnik Ministerstwa Zdrowia doktor Świerczewska odbywała długie konferencje z profesorami, omawiała uzupełnianie programu nauki, wkładając całą duszę w dzieło wychowania nowego typu lekarza. Lekarza świadomego swego obowiązku społecznego, związanego mocnymi, nierozdzielnymi węzłami ze swoim narodem.

Walka o życie człowieka, walka z cierpieniem — jest sprawą szczytną. A głęboki humanizm tkwiący w socjalizmie, wszechstronna troska, jaka Polska Ludowa otacza człowieka — podniosło zawód lekarza na niebywałe wyżyny, otworzyło przed nim olbrzymie, nieznane dawniej perspektywy podnoszenia zdrowia, higieny, kultury swego narodu. Rozumie to olbrzymia większość polskich lekarzy, oddających swą wiedzę i swe siły budowaniu pięknego jutra naszej ojczyzny.

Bgr.

SCENA i ekran

### Łódzkie zespoły świetlicowe w Festiwalu Współczesnych Sztuk Polskich

Najciekawszym wydarzeniem teatralnym w Polsce jest teraz Festiwal Współczesnych Sztuk Polskich, który odbędzie się za parę już miesięcy. Zespoły teatralne mają wielki wybór. Z pięćdziesięciu ośmiu utworów, nadesłanych na konkurs przez polskich pisarzy, zakwalifikowano do wystawienia dwadzieścia cztery: a wie le z tych sztuk weszło już na sceny teatrów polskich.

Zasadniczo w konkursie festiwalowym brać miały udział zespoły artystów zawodowych, ale wciągnięto do niego również i zespoły scen świetlicowych. I słusznie. Bo przypomnijmy sobie przebieg Festiwalu Sztuk Radzieckich, w którym również brali udział „amatorzy” i sukcesy tych ostatnich.

Pełnego rodzaju sensacją artystyczną festiwalu tego była wystawiona przez amatorski zespół świetlicowy „Włókniarz” z Bielawy „Młoda gwardia” w reżyserii Radziszewskiego. Fachowcy i znawcy stwierdzili wówczas, że amatorzy ci zagrali lepiej, niż niektóre zespoły artystów zawodowych.

Tak więc również i w Festiwalu Współczesnych Sztuk Polskich wezmą udział zespoły świetlicowe. A wśród nich i zespoły świetlic łódzkie.

Przed zespołami świetlicowymi otwierają się szerokie możliwości, albowiem opracowywać one mogą nie tylko sztuki współczesnych pisarzy, ale również klasyczne utwory naszych postępowych autorów.

Nie ustalono jeszcze ostatecznego terminu. Nie sprecyzowano wielu szczegółów, ale wstępne przygotowania są już w pełnym toku, a bardziej ambitne zespoły łódzkie teatrów świetlicowych, nie czekając na ostateczne instrukcje wzięły się do roboty i pracują pełną parą.

Praca ta nie jest improwizacją, nie polega na przypadkowości. Zdając sobie sprawę czym jest należyte kierownictwo artystyczne, odpowiedzialnie czyniący wzmocnili kadry instruktorów — reżyserów świetlicowych, co z całą pewnością przyczyni się do podniesienia poziomu artystycznego widowisk, które ujrzymy niebawem.

Na warsztatach naszych teatrów świetlicowych, znajdują się w tej chwili między innymi sztuki autorów współczesnych: „Tysiąc walczyńców” J. Rojewskiego, „Milionowe jajko” Domańskiego, „Zwy cięstwo” J. Warmińskiego, „Sprawa Anny Kosterskiej” Łubickiego. W projekcie jest „Salon pani Klementyny” Wydrzyńskiego i wiele innych.

Z polskich sztuk klasycznych opracowuje się między innymi: „Fircyka w zaletach” Zabłockiego oraz „Zemsta” Al. Fredry.

Zyczymy zespołom łódzkim wiele powodzenia w pracy, jaką rozpoczęli. I że by efektem jej był taki sukces, jak ten, jaki osiągnęli „Włókniarze” z Bielawy na Festiwalu Sztuk Radzieckich!

M.

## Dzisiaj audycja dla studentów z Warszawy

Redakcja studenckiego tygodnika społeczno-literackiego „Po prostu” organizuje w dniu 1 kwietnia br. spotkanie studentów-przedowników nauki uczelni warszawskich z literatami i artystami pod hasłem „Młodzieży naprzód do zwycięskiej walki o pokój i Plan 6-letni”.

W programie artystycznym wystąpią m. in. Ewa Bandrowska-Turska, Ryszarda Hanin, Władysław Kędra, Jan Kurnakowicz, Stefan Wiechecki (Wiech), Lidia Winogradowa i Wiktor Woroszyński.

1 kwietnia o godz. 17.50 we wszystkich świetlicach studenckich całej Polski przy głośnikach radiowych zbioro się studenci, by wysłuchać zbiorowo tego koncertu odtworzonego przez Polskie Radio na fali ogólnopolskiej w programie II.

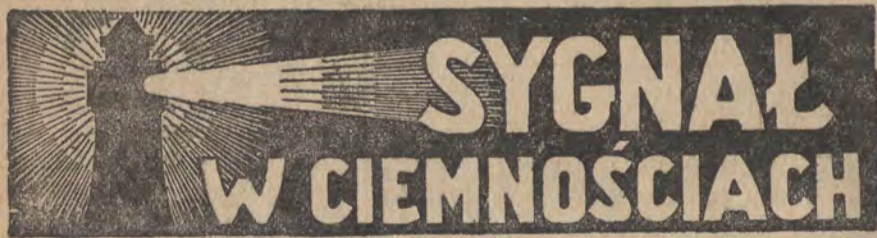
## W odpowiedzi na listy Czytelników

JUŻ JEST MASZYNISTKA!

W związku z długotrwałą zwłoką w wydaniu orzeczenia Odwoławczej Komisji Lokalowej, co znalazło wyraz w liście naszego Czytelnika — Prezydium Rady Narodowej donosi, że zwłoka spowodowana została brakiem maszynistki.

Obecnie po zaangażowaniu urzędniczek Prezydium Rady Narodowej dołoży starań, aby w jak najkrótszym czasie usunąć zaległości.

ANDRZEJ ŻAŃSKI



Orten minął szybko zdewastowany plac tenisowy, na którym grało teraz w siatkówkę kilku wyrostków, skręcił w dobrze sobie znaną aleję i oto ujrzał z daleka szare mury altanki.

A więc obawy jego były płonne! Skoro ocalała altanka, znajdują się i brylanty Krzysztofa!

Jakaś młoda kobieta, prowadząca za rączkę małą dziewczynkę, spojrzała ze zdziwieniem na mijającego ją mężczyznę, który przeszedł szybko obok, jak zahypnotyzowany, spoglądając w stronę kamiennej altanki.

On nie zauważył ani młodej matki, ani jej dziecka. Podszedł do altanki i przystanął.

Wiele zmieniło się tutaj od owych lat, kiedy, jako chłopak, przesiadywał w tej samej altance z przyjacielem swojego dzieciństwa, Henrykiem Karwiczem, rozmawiając z nim o tyłu osobliwych, najbardziej go wówczas interesujących sprawach.

Wnętrze altanki było zaśmiecone. Poniewierali się w niej szmaty i blaszanki. Jakiś wandal rozbił umieszczoną nad wejściem pseudogrecką rzeźbę. Z kamiennej twarzy dziewczyny pozostały tylko część brody i uśmiechające się usta.

Nie oszczędzono również i kamiennych wazonów. Na ziemi poniewierali się ich żalozne szczątki. Pozostały tylko marmurowe cokółki.

Orten przystaje obok prawego.

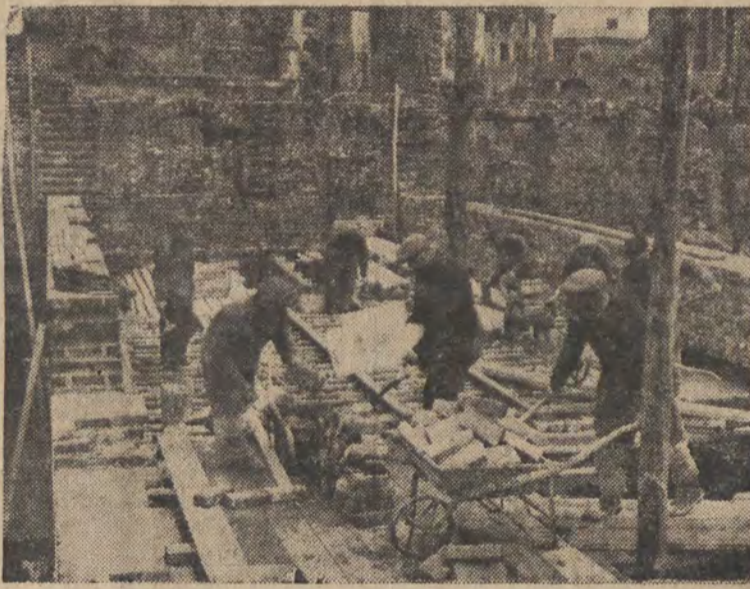
— To tu! — Przypomniał sobie wskazówki umierającego Karwicza.

Ziemia jest w tym miejscu zarośnięta trawą, niklejszą niż gdzie indziej. Poniewierają się tutaj wielki kawał kamiennej wazy.

Orten wpatruje się w mały skrawek ziemi, w którego głębi spoczywa srebrna kasetka ze skarbem Krzysztofa.

Rzecz charakterystyczna. Więcej niż o brazylijskich brylantach i o ich wartości myśli teraz o Henryku Karwiczu i o jego matce.

## Zobowiązania 1-Majowe murarzy warszawskich



Murarze grupy Kornackiego i Walczaka zobowiązali się na dzień 1 Maja br. oddać w stanie surowym 2 kamieniczki przy ul. Piwnej Nr. 21 i 23. Na zdj.: grupa przy zakładaniu stropów piwnicznych.

To miejsce pełne jest wspomnień.

W taki sam gorący, jak dzisiaj, dzień, tu opodal, obok placu tenisowego, zobaczył po raz pierwszy matkę swojego przyjaciela Henryka.

Siedziała na ruchomym fotelu w cieniu wielkiego kasztana. Trzymała w ręce książkę.

— Więc ty jesteś Jerzyk, o którym tyle opowiadał mi Henryk! — uśmiechnęła się, kiedy chłopiec pocałował ją w rękę. A potem jeszcze dodała.

— Henryk nie ma brata. Chciałabym, żebyś przychodził do nas jak najczęściej i czuł się tutaj jak u siebie w domu.

Przyjaźń ich przetrwała lata. Nawet potem, kiedy poróżnił się z Henrykiem, kiedy pomiędzy nim a Henrykiem stanęła Anna, kiedy rozeszli się jak dwaj wrogowie, zachował dla Heleny Karwiczowej synowskie niemal przywiązanie.

Przypomniał sobie swoje ostatnie z nią spotkanie. Przyszła prosić go, ażeby wstał się za Henrykiem u prokuratora Ortena, żeby poręczył za niego.

— I nie odmówił jej wówczas! — zamyślił się Jerzy. — A teraz, dzięki brylantom, które ona właśnie wniosła do rodziny Karwiczów, będę mógł rozpocząć nowe życie... Dziś jeszcze w nocy wrócę tutaj z Weroniką i wykopiemy razem kasetkę.

Obejrzał się dokoła. Nie było nikogo. Tylko trochę dalej, na zniszczonym placu

tenisowym bawili się chłopcy.

Przez sekundę wydało mu się, że dostrzega wśród nich Henryka Karwicza... i siebie samego.

Przetarł ręką czoło. Nonsens! Już wiele, wiele lat minęło od czasu, kiedy bawił się tutaj ze swoim młodym przyjacielem.

— Jak szybko mija życie! — zamyślił się i skręcił w stronę wyjścia.

Wrócił tramwajem do domu. Zaledwie wszedł do mieszkania, usłyszał głos dzwonka.

Otworzył drzwi. Przed nim stał dozorca ze sporą walizką w ręce.

— Widziałem przez okno, że pan wrócił. Chcę panu oddać walizkę. Jest w niej trochę pańskich drobiazgów, a przede wszystkim różne papiery, zapiski i książki. Przechowywałem je u siebie, ale teraz niech wróca do pana. — powiedział dozorca i dyskretnie wysuwa się z pokoju.

Orten właściwie powinien położyć się, jednakże opanowała go ciekawość, czy ocalały również jego naukowe świadectwa i dyplom inżyniera.

Szybko otworzył walizkę. Uczuł zapach kurzu i stęchlizny. Oto jakiś album, oto paczka świadectw szkolnych... A to... Drgnęła mu ręka, kiedy podnosił do góry wielką, artystyczną fotografię.

Ze zdjęcia spoglądały na niego piękne oczy Anny. Zupełnie jak gdyby żywe.

(D. c. n.)

277)

**NA EKRANIE**

**Kupiłem sobie motocykl...**

Ktoś, gdzieś, kiedyś powiedział, że nieładnie jest obmawiać bliźnich, a także darowanemu koniowi patrzeć w zęby. Ponieważ konie jednak już, że tak powiem, wyszły z obiegu, bo traktor, samochód, motocykl i w ogóle motoryzacja aż miło, więc i ja wymienię konia na motocykl. A oto co zobaczyłem, gdy mu zajrzałem w zęby, przepraszam, w motor...

...A trąbka? — zapytał sympatycznego pana, który sprzedawał mi doskonały motocykl marki SHL.

— Trąbkę to pan już sam sobie kupi...

— Dlaczego? Przecież kupuję cały motocykl, a nie tylko ramę i kółka.

— Niestety, nic nie poradzimy, ale...

— Trudno. Rozumiem. To nie pana wina. W fabryce przeoczyli widocznie.

— Hm... mruknął sympatyczny pan. — Dobrze, że motocykl jest.

— Racja. Poradzę sobie — pomyślałem i oglądam dalej.

— Z tyłu światła też nie ma — poinformował mnie uprzejmie sympatyczny pan.

— To gorzej — szepnąłem, obserwując z pod oka, czyli t. zw. zezem, „nowinsiećki” motocykl.

— Gorzej jest piechotą drałować codziennie 20 km. — poinformował mnie sprzedawca.

— Rzeczywiście. Przekonał mnie pan. Zawieszę sobie latarkę na plecach i jakoś pojedę.

— A na piersiach drugą — uśmiechnął się sympatyczny pan.

— No, to już jadę. Dowidzenia.

— Tylko ostrożnie, bo jak się panu coś popsuje, to i tak nie zreperuje pan w drodze.

— Dlaczego?

— Nie ma żadnego klucza, ani śrubokrętu. Proszę. Oto książeczka gwarancyjna na sześć miesięcy.

Po tygodniu.

— Czy żarówka są?

— Nie, nie ma.

— Kiedy będą?

— Czekamy na nie dopiero cztery miesiące. Może nadejdą...

— Muszę w takim razie napisać do kolegów, może w innym mieście...

— Niech się pan nie fatyguje — przerwał uprzejmy sprzedawca. — To jest specjalny rozmiar i nigdzie się ich nie dostanie.

Miał rację. Szukam do dzisiejszego dnia. W międzyczasie za brak światła zapłaciłem chyba z dwadzieścia mandatów karanych. Czy nie należy mi się za to premia?...

Czytelnik H. Czarnecki.

**Plac Zwycięstwa będzie gotów na dzień 1 Maja**

Jeszcze tylko miesiąc dzieli nas od święta 1 Maja. Ludność robotniczej Łodzi podejmuje różnego rodzaju zobowiązania w celu uczczenia tego wielkiego święta mas pracujących.

Również robotnicy Miejskiego Przedsiębiorstwa Drogowego podjęli pierwszomajowe zobowiązanie. Postanowili oni zakończyć na ten dzień przebudowę Placu Zwycięstwa. Plac wyłożony będzie piytami i okolony murkami oporowymi.

Dzięki więc ofiarności robotników przedsiębiorstwa będziemy mogli w dniu 1 Maja zebrać się już na nowym placu, by wysłuchać przemówień i uformować pochód. (j)

Co innego słowa, co innego czyni...

**Walka z nałogiem pijaństwa nadal spoczywa w powijakach**

Walka z alkoholizmem musi być bezkompromisowa i zdecydowana. Udział w niej powinny wziąć szerokie rzesze społeczeństwa, szczególnie zaś organizacje masowe.

Oświadczenie takie złożono na jednym zebrań Społecznego Komitetu do Walki z Alkoholizmem.

Szkoda, że nie wprowadzono tego w życie. Mimo wielu obietnic ze strony poszczególnych organizacji, walkę z nałogiem pijaństwa w dalszym ciągu prowadził tylko komitet, instytucja, która zasadniczo powinna koordynować i kontrolować działalność poszczególnych organizacji.

Poza Ligą Kobiet żadna z organizacji nie dała znaku życia.

To samo można powiedzieć o okręgach i oddziałach Zw. Zaw. Nieliczne tylko Zw. Zaw. prowadzą walkę z pijaństwem.

W stosunku do tych wszystkich organizacji ich zarządy główne winny wyciągnąć odpowiednie konsekwencje. Z ich dotychczasowej bowiem działalności na tym polu wynika, że nie tylko, iż nie włączyły się do ogólnego frontu walki z alkoholizmem, ale również nie wprowadzają w życie uchwał najwyższych czynników.

...Nadchodzi wiosna — pisze lokatorka domu przy ul. Armii

**Nowa organizacja wielowarsztatowości**

**Właściwy system pracy**

pozwala na większe uruchomienie maszyn przy tej samej ilości zatrudnionych

Więcej domów, fabryk, narzędzi wytwórczych, więcej wszelkiego rodzaju artykułów spożywczych, więcej tkanin, obuwia, wszystkiego wciąż więcej i więcej dla wzmocnienia naszej gospodarki narodowej i podniesienia stopy życiowej mas pracujących — oto wspaniałe perspektywy Planu 6-letniego!

Jest rzeczą jasną, że dla wykonania tych doniosłych zadań potrzeba dodatkowych rąk do pracy, potrzeba nowych, świadomych robotników.

Jednym ze sposobów uzyskania tych dodatkowych rozerw jest wielowarsztatowość, która pozwala na większe uruchomienie maszyn przy tej samej ilości zatrudnionych.

Jednakże trzeba powiedzieć, że na tym odcinku pokutują jeszcze gdzieś niegdzie stare, konserwatywne poglądy, utrudniające planowy i systematyczny rozwój ruchu wielowarsztatowego. Np. byli kierownicy fabryk, którzy twierdzili, iż wielowarsztatowość obniża wydajność zakładu, prowadzi do częstszych postojów maszyn itp.

Mało interesowały się też tą sprawą związki zawodowe i organizacje partyjne, co również było przyczyną, że w niektórych wypadkach sami tkacze musieli domagać się, aby im pozwolono przejść na obsługę większej ilości maszyn.

Brak form organizacyjnych określających metodę pracy na większej ilości maszyn w odniesieniu do rodzaju produkowanych artykułów pogłębił niedociągnięcia ruchu wielowarsztatowego. Z tego też względu przed kierownictwem przemysłu bawełnianego stało szczególnie ważne zadanie opracowania konkretnego projektu współzawodnictwa wielowarsztatowego, projektu uwzględniającego wszelkie możliwości zarówno parku maszynowego jak i asortymentu tkanin.

W listopadzie ub. roku powstał schemat obowiązujący dziś wszystkie tkalnie zakładów przemysłu bawełnianego. Szczegółowe badania tego zagadnienia dały niezwykle bogate i ciekawe materiały obrazujące wyraźnie braki poszczególnych zakładów na odcinku wielowarsztatowości.

I tak w Nowej Tkalni ZPB im. Stalina według systemu szóstkowego pracowało w listopadzie ub. roku zaledwie 123 tkaczy zamiast, jak opracowano w tabeli, 395, na „czwórkach” 600 tkaczy zamiast 518, na „trójkach” 268 mimo, iż w tutejszych warunkach i przy wówczas produkowanych tkaninach należało w ogóle zlikwidować ten system pracy, zaś na „dwójkach” pracowało aż 330 tkaczy zamiast jak planowano 55.

Dla postawienia wielowarsztatowości na należytych poziomach i ujęcia go w ramy organizacyjne

trzeba było przesunąć krosna tak, aby można było zlikwidować „trójki” oraz poważnie zmniejszyć „dwójki”. Tego rodzaju reorganizacja pozwoliła na otrzymanie 236 krosien dla systemu czwórkowego i uzyskanie przez to 68 tkaczy dla produkcji. W ten sam sposób zreorganizowano pracę i w innych jeszcze zakładach.

**Zwiększenie wielowarsztatowości**

**Nareszcie!**

**Dziś otwarcie odnowionego „Tabarinu”**

W dniu dzisiejszym, tj. w niedzielę, nastąpi otwarcie lokalu „Tabarin” przy ul. Narutowicza 20.

Dyrekcja LZG zrobiła łodzianom miłą niespodziankę, gdyż bez żadnych zapowiedzi przeprowadziła odpowiedni remont, urządzając lokal bardzo gustownie. „Tabarin” wydawać będzie codziennie tanie i smaczne obiady, przy czym przez cały czas wydawania posiłków przygrywa orkiestra.

Już dzisiaj łodzianie spotkają się tu na dobrym obiedzie, a kto ma ochotę może o 5-ej po południu przyjść na podwieczorek z tańcami, lub od 10-ej na dancing.

Oby więcej takich lokali w Łodzi! (o)

**Tak się wychowuje dzieci w Polsce**



W przedszkolu przy hucie „Florian” dzieci otoczone są troskliwą opieką wychowawczyń.

**Czytelnicy skarżą się**

**na brudy i nieporządky**

**Komitety domowe, dozorczy i lokatorzy muszą wzmocnić walkę o czystość**

Wiosna. Gdziekolwiek, w ocienionych domami i płotami zakątkach leżą jeszcze niewielkie platy zrudziałego śniegu. Są to już ostatnie ślady zimy, niknące prawie w oczach. Miejsce niedawnych „ślizgawek” zajęły ciemne kałuże. Stołce grzeje coraz mocniej. Jego promienie wdzierają się do wszystkich zakamarków miasta, wypędzając z nich mrok i zimowy chłód. Ślizgają się po oknach domów i podwórzach, zaglądają w sienie i bramy.

W ich blasku ukazują się panujące tam brud i niechlujstwo. Niewidoczne w zimie pajęczyny, brudne śhody i okna „wołają” teraz o szcztótkę, mokrą ścierkę, a przede wszystkim o zainteresowanie się nimi.

Równocześnie z pierwszymi zwiastunami wiosny poczęły napywać do naszej redakcji dziesiątki listów, w których lokatorzy domów skarżą się na brak zainteresowania stanem sanitarnym posesji ze strony administratorów, dozorców a nawet komitetów domowych.

...Nadchodzi wiosna — pisze lokatorka domu przy ul. Armii

wości musi jednak być poprzedzone akcją przygotowawczą, polegającą na dostosowaniu dostaw wątku na właściwych cewkach dla potrzeb tkaczy pracujących systemem wielowarsztatowym. Ma to ogromne znaczenie.

Przykładem mechanicznego podejścia do zagadnienia zwiększenia wielowarsztatowości są Zakłady im. Marchlewskiego, gdzie wskutek nagłego przesunięcia krosien i nieprzygotowania do tego tkaczy i personelu technicznego plan produkcyjny tkalni nie został ub. r. wykonany.

Natomiast Zakłady im. Szymańskiego przez odpowiednią agitację wśród tkaczy i wprowadzenie do zespołów wielowarsztatowych wątku na dłuższych cewkach osiągają wyniki przewyższające nawet granice wyznaczone w tabeli.

Np. drelich zamiast na „czwórkach” jak zaplanowano produkowany jest tu na „szóstkach”, podobnie zresztą dzieje się w ZPB im. Róży Luksemburg oraz w Kudowie, gdzie czwórkowy asortyment PR-140 (prześcieradła) tkacze produkują na 6 krosnach.

We wszystkich tych trzech wypadkach zwiększenia wielowar-

sztatowości zanotowano stopniowy wzrost wydajności oraz podniesienie się zarobków robotniczych.

Np. tkaczka ZPB im. Szymańskiego Lucyna Karasek po przejściu z obsługi 4 krosien na 6 krosien przy tym samym asortymencie podniosła już po dwóch miesiącach pracy zarobek miesięczny z 600 zł. na 800 zł. Podobnie Genowefa Płaczek, która w grudniu rozpoczęła produkcję drelichu w systemie szóstkowym podniosła wykonanie normy z 88 proc. na 112 proc., co także wpłynęło poważnie na podniesienie jej zarobku.

Realnym dowodem tego, iż wielowarsztatowość podnosi wykonywanie norm oraz zarobki robotnicze jest stale rosnąca krzywa wykonywania planów przez tkaczy obsługujących zwiększone zespoły krosien.

W ZPB im. Szymańskiego np. już w ubiegłym tygodniu wykonał swój plan miesięczny i kwartalny jako pierwszy w tkalni zespół majstra Nowaka produkujący drelich systemem szóstkowym. Został on wyróżniony pochwałą oraz specjalną premią.

Jest rzeczą konieczną, aby nowa forma organizacji ruchu wielowarsztatowego była przestrzegana we wszystkich zakładach pracy, aby grupy związkowe i partyjne żyły tym zagadnieniem, wyjaśniając załodze olbrzymie korzyści, jakie ona niesie.

Tylko bowiem tą drogą będzie można zagwarantować stały i planowy rozwój ruchu wielowarsztatowego w tkalni przemysłu bawełnianego. (w)

**Wycieczki „Orbisu” dla świata pracy**

W dniu dzisiejszym „Orbis” organizuje trzy wycieczki krajoznawcze: do Poznania, Torunia i Warszawy. Przewiduje się wyjazd około 2 tysięcy osób.

8 kwietnia br. wyjadą z Łodzi również trzy pociągi do Zakopanego i Poronina, do Krakowa i Wieliczki oraz do Warszawy. Udział w wycieczkach wezmą robotnicy z poszczególnych zakładów pracy. (j)

nie sprząta klatek schodowych i bramy, w innych nie ma puszek ani śmietników, wszędzie zaś panuje brud i niechlujstwo.

Dużo w tym jest winy administratorów i dozorców. Trzeba stwierdzić, iż niektórzy dozorczy wykonują niedbale swe obowiązki, często zaś w ogóle nic nie robią. Dzieje się to przeważnie na skutek braku kontroli ze strony administracji domu lub komitetu domowego.

Również lokatorzy niejednokrotnie nie przestrzegają zasad czystości. Wyrzucają śmieci obok puszek, mimo że nie są one jeszcze pełne. Zdarza się także, iż niektóre z gospodyń zamiast wylać nieczystości w przygotowane na ten cel miejsce chlustają nimi z okien, zalewając ściany domu i zanieczyszczając podwórze.

Wobec zbliżającego się lata trzeba jeszcze większą uwagę zwrócić na porządek i czystość w naszych domach. W akcji tej winni wziąć udział przede wszystkim członkowie komitetów domowych i administratorzy. Niezależnie od tego funkcjonariusze MO oraz komisje sanitarne powinni wzmocnić kontrolę i nakładać kary na dozorców-niechlujców.

Łódź musi być czysta! (j)

Czerwonej 55 — można by już otworzyć okna. Cóż, kiedy akurat pod nimi stoją puszeki z cuchnącymi śmieciami...

...Uplatywa już 11 miesiąc jak my, mieszkańcy posesji, przy ul. Limanowskiego 36, staramy się o wybudowanie w naszym domu ubikacji. Wszelkie brudy i odpadki wylewa się na podwórze z braku odpowiedniego miejsca. Oczywiście, iż z tego powodu na podwórzu jest zaduch. Co będzie, gdy się ociepli i nad tym jednym wielkim śmietniskiem zaczną się unosić chmary much?...

Lokatorky domu przy ul. Gdańskiej 131 mają znów inne bolączki. Wobec nastania ciepłych dni wiosennych, podwórze w ich posesji pełne jest błota i wody. Skarżą się również na brak ubikacji, płotu i bramy.

Mieszkańcy Łagiewnik proszą choćby tylko o wysypanie szlaka ulic, przez które obecnie nie sposób jest się przedostać do domów.

Dziesiątki i setki listów. Prawie ze wszystkich dzielnic Łodzi. W jednym miejscu dozorca

